

Olsztyn, 24 stycznia 2019 r.

PS-I.431.6.6.2018

***Pan
Maciej Radtke
Burmistrz Lubawy
ul. Rzepnikowskiego 9a
14-260 Lubawa***

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu Burmistrzowi treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miasta w Lubawie, ul. Rzepnikowskiego 9a, 14-260 Lubawa, REGON: 510011569, NIP: 7440005554, w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz na cmentarzu wojennym na terenie miasta Lubawa.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Maciej Radtke – Burmistrz Miasta Lubawa, wybrany w wyborach bezpośrednich 16 listopada 2014 r., urząd objął w dniu 28 listopada 2014 r., tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Miasta Lubawa.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

- Sławomir Jamroży – kierownik Referatu Inwestycyjnego Gospodarki Mieniem Komunalnym i Geodezji w Urzędzie Miasta w Lubawie, na zajmowanym stanowisku od 11 czerwca 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 3]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Wydział Polityki Społecznej, Oddział Budżetu, Planowania i Analiz, w składzie:

- Emilia Orzoł – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 48/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.971.2018 z dnia 19 listopada 2018 r., która w dniu 19 listopada 2018 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 4-5]

- Anna Cybulska – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 111/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.972.2018 z dnia 19 listopada 2018 r., która w dniu 19 listopada 2018 r. złożyła oświadczenie o braku

istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 6-7]

Termin kontroli: kontrola rozpoczęła się i zakończyła w dniu 20 listopada 2018 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 7 (2018).

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: ocena realizacji powierzonych Gminie Miejskiej Lubawa zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.
- okres objęty kontrolą: od dnia rozpoczęcia realizacji zadań objętych Porozumieniem do dnia 20 listopada 2018 r.

Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-I.431.6.6.2018 z dnia 9 listopada 2018 r. W dniu kontroli jednostkę reprezentował Maciej Radtke – Burmistrz Lubawy, któremu kontrolujący, przed rozpoczęciem czynności, okazali stosowne imienne upoważnienia, a także zapoznali z przedmiotem, zakresem oraz sposobem przeprowadzenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 z późn. zm.), w związku z § 5 Porozumienia Nr PS-VII.5230.1.36.2018 zawartego w dniu 19 kwietnia 2018 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Miejską Lubawa w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (Dz. Urz. woj. warm.-maz. poz. 3073 z 5 lipca 2018 r.).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Miasta w Lubawie ocenia się pozytywnie.

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w okresie objętym kontrolą, zadania wynikające z przedmiotu kontroli, realizuje Referat Inwestycyjny Gospodarki Mieniem Komunalnym i Geodezji w Urzędzie Miasta w Lubawie. Po zapoznaniu się z przedłożonym Regulaminem Organizacyjnym jednostki, stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 113/2016 Burmistrza Miasta Lubawa z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Lubawa, rozpoznano, że do zakresu działania ww. Referatu, zgodnie z § 19 ust. 4 tiret szóste, należy: „organizowanie i sprawowanie opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi”. Kontrolowana komórka organizacyjna podlega bezpośrednio Zastępcy Burmistrza.

[Dowód: akta kontroli str. 8-13]

Obowiązki wynikające z powierzonych gminie zadań wykonuje . – zatrudniona w ww. Referacie na stanowisku inspektora. Kontrolowane zadania zostały ujęte w zakresie czynności pracownika, w części I ust. 3 pkt 4, w brzmieniu jak w regulaminie organizacyjnym Urzędu. Zakres czynności został przyjęty przez pracownika do wiadomości i realizacji poprzez złożenie podpisu z datą 11 czerwca 2012 r.

Pracownik udzielał informacji i wyjaśnień kontrolującym oraz udostępniał niezbędne dokumenty objęte przedmiotem kontroli

[Dowód: akta kontroli str. 14-16]

Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynika, że na stanowisku pracy prowadzone sąteczki oznaczone symbolem komórki organizacyjnej oraz symbolem i hasłem klasyfikacyjnym według jednolitego rzeczowego wykazu akt:

- 1) wydzielona podteczka IGK.7045.1 „Utrzymanie miejsc grzebalnych/Nadzorowanie, organizowanie i sprawowanie opieki nad cmentarzem wojennym/Armia Radziecka” (kat. B-5). Dokumentacja zgromadzona w tej teczce, w zakresie objętym kontrolą, obejmuje m.in.: sprawozdanie z realizacji zadania dot. opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi za II okres 2017 r. wraz z załącznikami, informację z Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie o uruchomieniu programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na rok 2018 pn: „Wspieranie opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami w kraju”, korespondencję prowadzoną z Wydziałem Polityki Społecznej W-M UW w Olsztynie związaną z przejęciem w 2018 r. zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, kserokopię uchwały podjętej przez Radę Miasta w Lubawie w związku z przejęciem ww. zadań, oryginał przedmiotowego Porozumienia, zawiadomienie Wydziału Finansów i Kontroli W-M UW w Olsztynie o zwiększeniu planu dotacji celowych o kwotę 1.000 zł w rozdz. 71035 – Cmentarze, epismo dot. danych o liczbie obiektów cmentarnictwa wojennego objętych opieką w I półroczu 2018 r. na potrzeby W-M UW w Olsztynie, sprawozdanie z realizacji zadania dot. opieki nad grobami i cmentarzami wojennymi za I okres 2018 r. z wymaganymi załącznikami, zlecenia Lubawskiej Spółce Komunalnej Sp. z o.o. w Lubawie dotyczące prac na cmentarzu żołnierzy Armii Radzieckiej, protokoły odbioru prac, adnotacje urzędowe z wykonania prac na cmentarzu wojennym, kserokopie faktur,
- 2) teczka oznakowana symbolem: IGK.7041 i hasłem: „Ewidencja cmentarzy na terenie samorządu/Cmentarz Żołnierzy Radzieckich” (kat. A), która zawiera kartę ewidencyjną cmentarza wojennego w Lubawie, z nazwiskami 15 żołnierzy radzieckich oraz zdjęcia i plan sytuacyjny cmentarza. Spis nazwisk tych żołnierzy znajduje się również na płycie CD dołączonej do ewidencji. W teczce znajduje się także starsza korespondencja z Przedstawicielstwem Ministerstwa Obrony Federacji Rosyjskiej w sprawie wykazu pochowanych żołnierzy wraz z podziękowaniami za opiekę nad miejscem ich spoczynku w Lubawie.

Ponadto kontrolującym przedstawiono wymaganą księgę żołnierzy radzieckich, pochowanych na cmentarzu wojennym w Lubawie, w której występuje 15 nazwisk. Wpisy do księgi dokonane są czytelnym pismem odręcznym, która zawiera następujące dane: nazwisko i imię (imię ojcowskie), datę urodzenia i zgonu, stopień wojskowy oraz numer mogiły na cmentarzu.

Spis nazwisk żołnierzy Armii Czerwonej jest prowadzony również w formie skorowidza pochowanych, w którym na pierwszej karcie wymieniono wszystkie 15 nazwisk, a w dalszej części nazwiska te występują w układzie alfabetycznym. Do poszczególnego nazwiska przypisany jest numer pozycji z księgi pochowanych i numer mogiły. Kontrolujący stwierdzili zgodność danych zamieszczonych w obu dokumentach.

[Dowód: akta kontroli str. 17-24]

W ocenie kontrolujących, z uwagi na wartość historyczną i naukową dokumentacji związanej z ewidencją żołnierzy radzieckich, wskazane jest jej oznakowanie symbolem i hasłem klasyfikacyjnym z jednolitego rzeczowego wykazu akt, tj.: 7042 „Ewidencja cmentarna” (kat. A). Ma to istotne znaczenie w przypadku poszukiwania miejsc spoczynku przez krewnych poległych żołnierzy bądź Polski Czerwony Krzyż.

Jednocześnie, w toku czynności pokontrolnych, na podstawie publikacji Zofii Dudzińskiej: „Walka Męczeństwo Cmentarze”; Przewodnik po miejscach pamięci narodowej Warmii i Mazur [Pojezierze Olsztyn 1973], opracowania Franciszka Charubina przewodnika PTTK w Kętrzynie „Tablice pamiątkowe, pomniki oraz miejsca martyrologii znajdujące się na terenie Warmii i Mazur” [kwiecień, Miesiąc Pamięci Narodowej 1976] oraz „Przewodnika po upamiętnionych miejscach walk i męczeństwa lata wojny 1939-1945” [autor zbior.: Rada Ochrony Pomników Walk i Męczeństwa, wydanie IV, Wyd. Sport i Turystyka, Warszawa 1988], ustalono, że w 13 zbiorowych mogiłach na cmentarzu wojennym w Lubawie, spoczywają szczątki 62 żołnierzy 5. armii pancerniej 2 Frontu Białoruskiego, a 15 z nich zostało zidentyfikowanych.

Informacje te odzwierciedla archiwalna karta cmentarza wojennego, założona dla tego miejsca w latach 90. przez Urząd Miasta w Lubawie, którą dysponuje kontrolująca jednostka.

W oparciu o ww. materiały należy poprawić kartę ewidencyjną cmentarza wojennego w zakresie liczby ogółem pochowanych żołnierzy (62), w tym 47 niezidentyfikowanych.

Cmentarz żołnierzy Armii Czerwonej z II wojny światowej, położony przy ul. Grunwaldzkiej 18 w Lubawie, jest jedynym na terenie kontrolowanej gminy cmentarzem wojennym, w rozumieniu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych. Według przedłożonej ewidencji obiekt ten nie jest wpisany do rejestru zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego. Wobec tego wykonywane na tym cmentarzu prace nie wymagają dokonywania uzgodnień z organem konserwatorskim.

Zadania będące przedmiotem kontroli kontrolowana jednostka przejęła na mocy Uchwały Nr XLIV/368/2018 Rady Miasta Lubawa z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie przejęcia zadań z zakresu administracji rządowej. Na tej podstawie Burmistrz Lubawy zawarł z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim w dniu 19 kwietnia 2018 r. Porozumienie Nr PS-VII.5230.1.36.2018, a określone w nim środki finansowe w kwocie 1.000 zł wpłynęły na konto UM w Lubawie w dniu 14 maja 2018 r.

[Dowód: akta kontroli str. 25]

Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez pracownika UM w Lubawie, w 2018 r. prace porządkowo-pielęgnacyjne na cmentarzu żołnierzy Armii Czerwonej w Lubawie, obejmujące: koszenie i grabienie trawy oraz pielienie między mogiłami i kwiatami, rozpoczęły się wiosną i prowadzone są na bieżąco, w miarę potrzeb. Zabiegi pielęgnacyjne na tym obiekcie wykonuje Lubawska Spółka Komunalna Sp. z o.o. w Lubawie, na podstawie dwuletniej umowy nr IGK.272.14.2016 z dnia 29 grudnia 2016 r., dotyczącej utrzymania i konserwacji zieleni na terenie miasta Lubawa, obejmującej teren cmentarza żołnierzy Armii Czerwonej (termin realizacji zadania od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r.).

Na podstawie ww. umowy, w kwietniu i w czerwcu br. wykonawcy zlecono, m.in. na obszarze cmentarza wojennego, dokonanie nasadzenia kwiatów sezonowych jednorocznych, tj. bratek ogrodowy, aksamitka, starzec oraz begonia drobnokwiatowa różnokolorowa oraz ich pielęgnację przez cały okres wegetacji. W ramach umowy wykonawca został zobowiązany do ustawienia na każdej mogile, przed dniem 1 listopada 2018 r., kwiatów gatunku chryzantema. Dodatkowo, z okazji dnia Wszystkich Świętych, pismem nr IGK.7045.1.9.2018 z dnia 19 października 2018 r., zlecono zakup 13 zniczy na łączną kwotę 130 zł, do postawienia na wszystkich mogiłach. Faktura za wykonanie tej usługi nie została opłacona do dnia kontroli, z uwagi na termin jej płatności, tj. do 5 grudnia 2018 r.

Środki finansowe za usługi świadczone przez Lubawską Spółkę Komunalną Sp. z o.o., pochodzą z budżetu Gminy Miejskiej Lubawa. Po wykonaniu zleconych prac sporządzany był protokół odbioru, uszczegóławiany przez pracownika UM w Lubawie, poprzez odrębną adnotację urzędową, w której określono, w jakim zakresie prace te dotyczyły cmentarza wojennego, oraz jakie wydatki na ten cel poniosła Gmina Miejska Lubawa. Ogółem wynoszą one 838,12 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 26-63]

Natomiast dotacja Wojewody w wysokości 1.000 zł, przekazana na realizację w 2018 r. zadań z zakresu bieżącego utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, została przeznaczona na prace konserwacyjne, polegające na wyczyszczeniu i odnowieniu 13 mogił i słupków, a także pomalowaniu ich szarą farbą oraz wyczyszczeniu, uzupełnieniu ubytków i pomalowaniu farbą koloru czarnego obelisku znajdującego się na cmentarzu żołnierzy Armii Czerwonej. Prace te, na zlecenie Gminy Miejskiej Lubawa nr IGK.7045.1.8.2018 z dnia 19 października 2018 r., przeprowadziła LSK Sp. z o.o. w Lubawie. Komisyjny odbiór prac nastąpił 31 października 2018 r., na okoliczność którego spisano protokół odbioru. Wykonawca prac wystawił fakturę VAT nr 2018/S/00365 z 5 listopada 2018 r. na kwotę 1.000 zł, z terminem płatności do 5 grudnia 2018 r.

[Dowód: akta kontroli str. 64-68]

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że dowody księgowe zostały opisane stosownie do § 3 ww. Porozumienia, tj. wskazano źródła finansowania, sprawdzono i podpisano przez osoby uprawnione pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym oraz zatwierdzono do wypłaty.

Zgodnie z warunkami Porozumienia Nr PS-VII.5230.1.36.2018 z dnia 19 kwietnia 2018 r., gmina jest zobowiązana do złożenia sprawozdania merytoryczno-finansowego z realizacji zadań w nim określonych, co następuje w dwóch terminach: do dnia 15 września 2018 r. i do dnia 15 stycznia 2019 r. Jednostka kontrolowana dopełniła obowiązku rozliczenia powierzonego zadania, nadając w terminie (data nadania 12 września 2018 r., data wpływu 13 września 2018 r.) pisemne sprawozdanie okresowe I z wykonania zadania w zakresie utrzymania grobów i cmentarzy wojennych w 2018 r. Złożoną dokumentację przyjęto bez zastrzeżeń zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalno-rachunkowym.

[Dowód: akta kontroli str. 69-71]

Bieżący nadzór nad stanem utrzymania cmentarza wojennego sprawuje pracownik udzielający wyjaśnień, który wykazuje potrzeby związane z pracami porządkowymi i renowacyjnymi na tym obiekcie i współuczestniczy w odbiorze zleconych prac. Kontrolujących poinformowano, że prace konserwacyjne wykonywane są każdego roku, po zakończeniu okresu letniego, z tego względu nie są planowane inne prace remontowo-renomacyjne.

Pracownik UM w Lubawie złożył wyjaśnienia, że w badanym okresie nie odnotowano skarg na stan utrzymania cmentarza wojennego, jak też aktów wandalizmu wobec tego miejsca. W przeszłości występowały przypadki dewastacji tego obiektu, wyrwano pięcioramienną czerwoną gwiazdę, która była umieszczona na wierzchołku obelisku, zniszczono betonowe słupki okalające groby. W takich przypadkach UM w Lubawie każdorazowo informował policję, a także Wojewodę, zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych, a następnie usuwał powstałą szkodę. Zawiadamianie Wojewody o występujących tego typu zdarzeniach, pozwalało na wywiązanie się z zobowiązań strony polskiej, podjętych na mocy umowy zawartej z Rządem Federacji Rosyjskiej o grobach i miejscach pamięci ofiar wojen

i represji z dnia 22 lutego 1994 r., zobligowanej do natychmiastowego wzajemnego informowania się o wszystkich przypadkach wandalizmu wobec miejsc pamięci i spoczynku oraz do podejmowania niezwłocznych działań w celu przywrócenia tym miejscom należytego porządku, ukarania sprawców zgodnie z ustawodawstwem swojego państwa i zapobiegania podobnym aktom w przyszłości.

Zespół kontrolny poinformowano, że nie był sprawowany jakikolwiek patronat społeczny nad cmentarzem wojennym, np. przez organizacje społeczne czy kombatanckie bądź młodzież szkolną.

Do UM w Lubawie nie zgłaszały się osoby w celu uzyskania informacji o lokalizacji grobu krewnych i bliskich - żołnierzy Armii Czerwonej pochowanych na cmentarzu wojennym. Cmentarz jest odwiedzany przez delegacje z miasta partnerskiego Sławsk (w obwodzie kaliningradzkim), przybywające corocznie do Lubawy z okazji obchodów Dnia Lubawy oraz świąt majowych.

[Dowód: akta kontroli str. 26-27]

W dniu kontroli, w obecności pracownika Referatu Inwestycyjnego Gospodarki Mieniem Komunalnym i Geodezji w Urzędzie Miasta w Lubawie, przeprowadzono oględziny cmentarza żołnierzy Armii Czerwonej z II wojny światowej w Lubawie przy ul. Grunwaldzkiej. Przeprowadzona lustracja wykazała bardzo dobry stan utrzymania tego obiektu. Regularnie prowadzone prace i należyta dbałość o estetykę cmentarza, m.in. poprzez dokonywanie nasadzeń kwiatów i krzewów ozdobnych, świadczą o prawidłowym wypełnianiu przez władze gminy oraz podległych pracowników zobowiązań wynikających z zawartego Porozumienia.

[Dowód: akta kontroli str. 72-73]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe oceny i wnioski, wnoszę o:

- 1) Oznakowanie dokumentacji związanej z ewidencją żołnierzy Armii Czerwonej, o wartości historycznej i naukowej (księga pochowanych, skorowidz pochowanych), symbolem i hasłem klasyfikacyjnym z jednolitego rzeczowego wykazu akt, tj.: 7042 „Ewidencja cmentarna” (w tym księgi, bazy danych), z kat. arch. akt „A”.
- 2) Naniesienie zmian do karty ewidencyjnej cmentarza żołnierzy Armii Czerwonej w Lubawie przy ul. Grunwaldzkiej 18 w zakresie informacji o ogólnej liczbie pochowanych, tj. 62 żołnierzy, z tego 15 zidentyfikowanych, 47 nieznanymi.

Jeden egzemplarz poprawionej karty należy przesłać na adres Wydziału Polityki Społecznej.

Proszę Pana Burmistrza o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojecki